

Volume 2 Issue 34

ב"ה

פרשת קרח: ג' תמוז

גדול ביותר הצער על פטירת הצדיק.

אגרת הקודש סימן ז"ך פותחת בתיבות: "אהוביי אחיי ורעיי אשר כנפשי כו' וצאצאיהם אתם כו'".

"אהוביי" – מדגיש את הענין ד"ואהבת לרעך כמוך", אהבת ישראל ואחדות ישראל. שזהו "כלל גדול בתורה"^[1], ויתירה מזו: "זו היא כל התורה כולה ואידך פירושה הוא"^[2], כלומר: לא זו בלבד שמצוה זו היא "כלל בתורה", ובזה גופא – לא רק "כלל" סתם, אלא "כלל גדול", שאז יכול להיות שישנם ענינים נוספים בתורה שגם הם "כלל גדול", אלא עוד זאת, "זו היא כל התורה כולה", ושאר כל עניני התורה – "ואידך" – אינם אלא הפירוש והביאור ("פירושה הוא") דמצות "ואהבת לרעך כמוך".

וממשיך – ("אהוביי) אחיי ורעיי אשר כנפשי כו": באהבת ישראל ישנם כמה וכמה דרגות – עד לאהבה ביחס ל"בריות בעלמא", "אוהב את הבריות ומקרבן לתורה", כמבואר בתניא פרק לב. וזוהי ההזדגשה "אהוביי אחיי ורעיי אשר כנפשי" – שהענין דאהבת ישראל ("אהוביי") צריך להיות בתכלית השלימות, בדוגמת האהבה ל"אחיי ורעיי אשר כנפשי". ומוסיף "כו" – שבזה כלולים כל שאר התוארים ששייך להוסיף בענין זה.

וממשיך – "וצאצאיהם אתם": הפירוש ד"צאצאיהם" הוא – ...כפירושו של אדמו"ר הזקן בשולחן ערוך^[3] בתיבת "צאצאינו". ש"בכלל צאצאינו הם גם בני בנים", בניו ובני בניו עד סוף כל הדורות.

וזהו הפירוש "וצאצאיהם אתם", היינו, שהעניין ד"אהובי אחיי ורעי אשר כנפשי כו" הוא לא רק ביחס לחסידים שלהם נכתבה אגרת הקודש זו, אלא גם ביחס ל"צאצאיהם" – בניהם ובני בניהם עד סוף כל הדורות, ובאופן ד"צאצאיהם אתם", היינו, שהאהבה ל"צאצאיהם" היא באותו אופן ודרגת האהבה אליהם בעצמם, - "אהובי אחיי ורעי אשר כנפשי כו".

תוכן האגרת עצמה הוא – "באתי לדבר על לב נדכאים . . . ולנחמם בכפלים לתושיה" בקשר לפטירת צדיק: העניין ד"כפלים לתושיה" מובא במדרש^[4] בנוגע לשבירת הלוחות: "התחיל משה מצטער על שבור הלוחות, ואמר לו הקב"ה אל תצטער בלוחות הראשונות שלא היו אלא עשרת הדברות לבד, ובלוחות השניים אני נותן לך שיהא בהם הלכות מדרש ואגדות, הדא הוא דכתיב "וַיִּגְדֵּל לְךָ תַּעֲלָמוֹת חֶקְמָה כִּי כְפָלִים לְתוֹשִׁיָּה^[5]" ולכאורה, דרוש ביאור והסבר: לשם מה מספרת התורה ש"התחיל משה מצטער על שבור הלוחות" – מהו הלימוד וההוראה שיש ללמוד מצערו של משה, כאשר תיכף ומיד ממשיכים "אמר לו הקב"ה אל תצטער"? ויתירה מזו: סיפור זה הוא – לכאורה – היפך שבחו של משה רבינו, שהיה לו להבין מעצמו שלוחות שניות יהיו באופן ד"כפלים לתושיה"?!

והביאור בזה:

גם כאשר יודעים שלוחות שניות יהיו באופן ד"כפלים לתושיה" – אין זה מבטל את הצער על שבירת לוחות ראשונות, כמובן בפשטות שמאורע של שבירת הלוחות גורם לצער גדול ביותר, וזאת – גם אם התכלית והכוונה בזה היא כדי להשיג דבר חשוב ונעלה ביותר! ...

וזוהי ההוראה שיש ללמוד מסיפור המדרש "התחיל משה מצטער על שבור הלוחות" – שאכן יש להצטער על ענין זה! ועד כדי כך גדול הצער – שהקב"ה צריך לומר למשה "אל תצטער", היינו, שלא יבוא לידי יאוש, מכיון שהכוונה דשבירת הלוחות היא – כדי לבוא לעילוי דלוחות שניות באופן ד"כפלים לתושיה".

[והא בהא תליא: על ידי הצער של שבירת הלוחות – זוכים לעילוי דלוחות שניות באופן ד"כפלים לתושיה"].

ועל דרך זה מובן בנוגע לפטירת צדיק: איתא בגמרא^[6] שפטירתו של יהודי, רחמנא ליצלו, היא בדוגמת "ספר תורה שנשרף", ועל אחת כמה וכמה כאשר מדובר אודות פטירתו של צדיק, צדיק וגדול וכו' בנגלה דתורה, צדיק וגדול וכו' בפנימיות התורה! ומובן, שאין להתנחם על שריפת ספר תורה, חס ושלום, בכך שבמקומה יהיו שתיים או שלוש ספרי תורה, מכיון שסוף כל סוף נשרף ספר תורה!...

ולכן, לאחר כל הביאורים שירידה זו היא לצורך עליה באופן ד"כפלים לתושיה" – גדול ביותר הצער על פטירת הצדיק, ובלשון חכמינו זכרונם לברכה^[7]: "קשה מיתתן של צדיקים ... כיום שנשתברו בו הלוחות" – היתכן שחסרה מציאותו של הצדיק בעולם הזה הגשמי, נשמה בגוף, שמוסר את נפשו על עניני התורה ומצוותיה, מנהיג את בני ישראל ודואג לכל צרכיהם! ...

ואם מפני גודל העילוי שיבוא כתוצאה מזה באופן ד"כפלים לתושיה" – הרי הרבה דרכים למקום, ובודאי יכול למצוא דרכים שונים כדי להביא עילוי זה! ואפילו אילו לא היתה דרך אחרת כו' – אין זה ממעט את הצער על חסרונם של הצדיק בעולם הזה!...

ועל דרך זה מובן בנוגע לכללות ענין הגלות – שלאחרי כל הביאורים שעל ידי זה באים לעילוי גדול יותר וכו', הרי סוף כל סוף גדול הצער מזה שנמצאים בגלות רע ומר ביותר! וכאמור – דרושה רק זהירות שלא לבוא לידי יאוש חס ושלום. מכיון שיודעים שתכלית הכוונה בירידה זו היא – כדי לבוא לעילוי גדול יותר באופן ד"כפלים לתושיה", עילוי שנפעל (גם) אצל תלמידיו ותלמידי תלמידיו, גידולין וגידולי גידולין כו'.
ונמצא, שהתוכן דאגרת הקודש זו הוא – נחמה על ענין בלתי רצוי, על ידי הביאור שתכליתו – עילוי גדול יותר באופן ד"כפלים לתושיה".

קטע משיחת ש"פ בשלה י' שבט, בלתי מוגה.

תו"מ ה'תשד"מ ח"ב ע' 858

- [\[1\]](#) ספרי ופרש"י קדושים יט, יח.
- [\[2\]](#) שבת לא, א.
- [\[3\]](#) או"ח רסמ"ז.
- [\[4\]](#) שמו"ר מו, א.
- [\[5\]](#) איוב יא, ו.
- [\[6\]](#) מו"ק כה, א.
- [\[7\]](#) פרש"י דברים י, ז.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולע"נ הרב גבריאל נח וזוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צבי"ה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה